

Společenský kontext globálních a klimatických změn a budoucí scénáře (ne)udržitelnosti

Zuzana Harmáčková

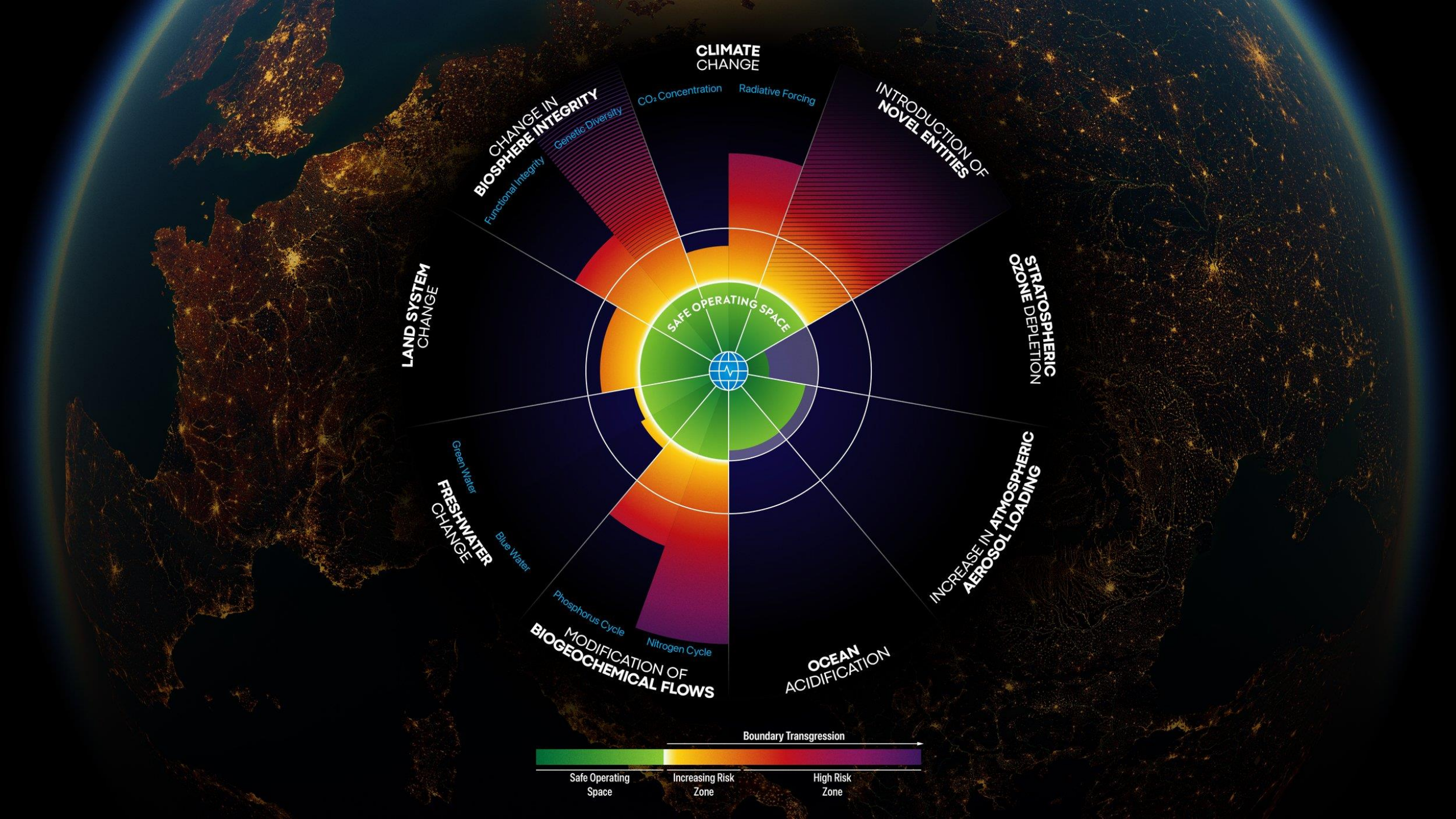
Recetox, MUNI

29/10/2024

Kontext globálních a klimatických změn a krize udržitelnosti

Cíl: kvalita života & „nenechat nikoho pozadu“

CLIMATE CHANGE

CO₂ Concentration Radiative Forcing

INTRODUCTION OF NOVEL ENTITIES

CHANGE IN BIOSPHERE INTEGRITY
Genetic Diversity
Functional Integrity

STRATOSPHERIC OZONE DEPLETION

LAND SYSTEM CHANGE

SAFE OPERATING SPACE

INCREASE IN ATMOSPHERIC AEROSOL LOADING

FRESHWATER CHANGE
Green Water
Blue Water

OCEAN ACIDIFICATION

MODIFICATION OF BIOGEOCHEMICAL FLOWS
Phosphorus Cycle
Nitrogen Cycle

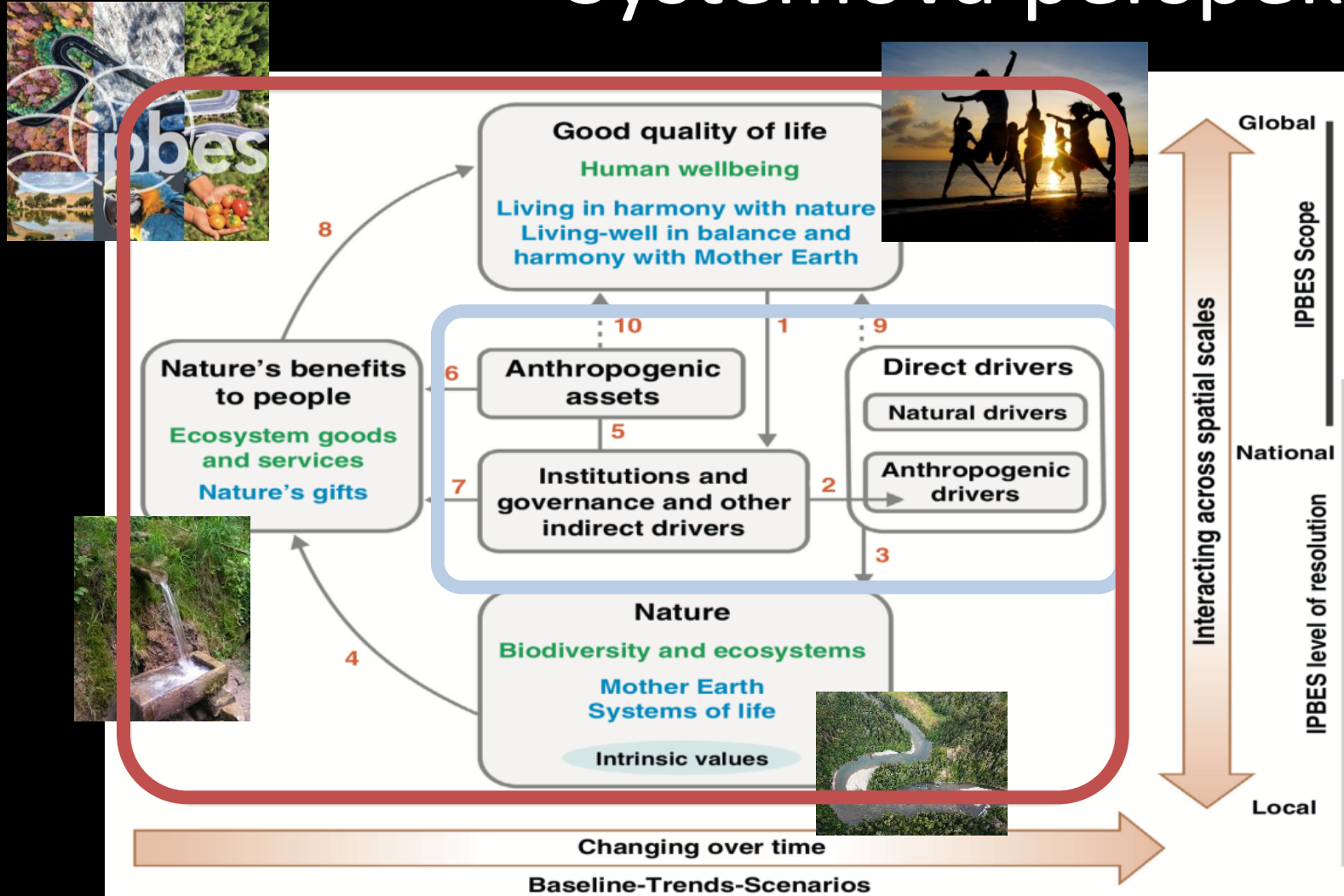
Boundary Transgression

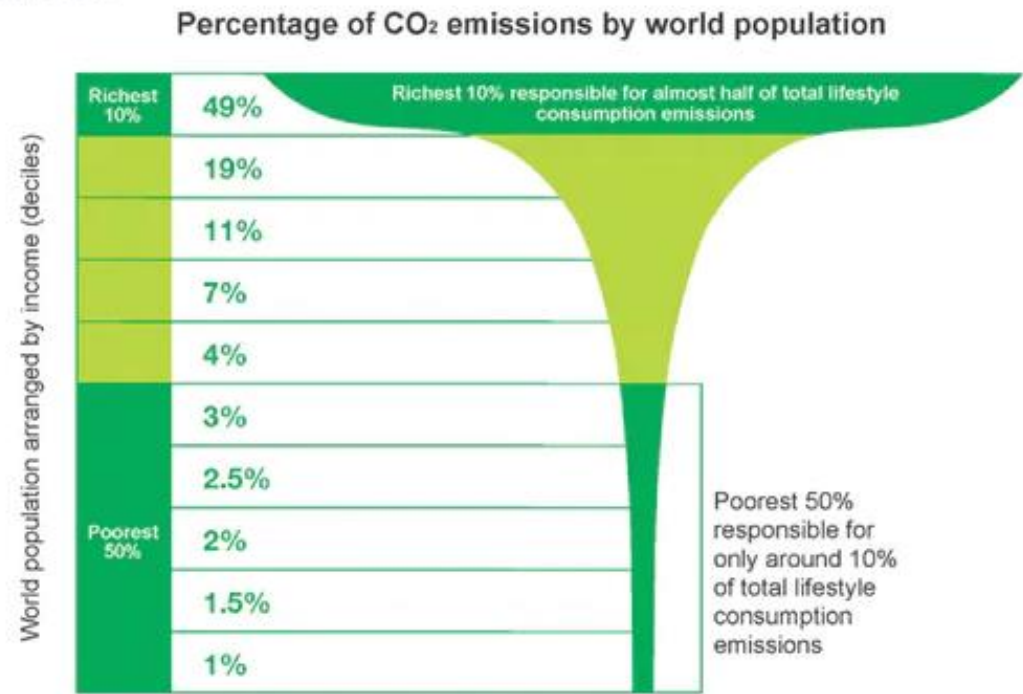
Spravedlivá transformace k udržitelnosti

Systemová perspektiva

Nerovnost jako hnací síla krize udržitelnosti

Figure 1: Global income deciles and associated lifestyle consumption emissions

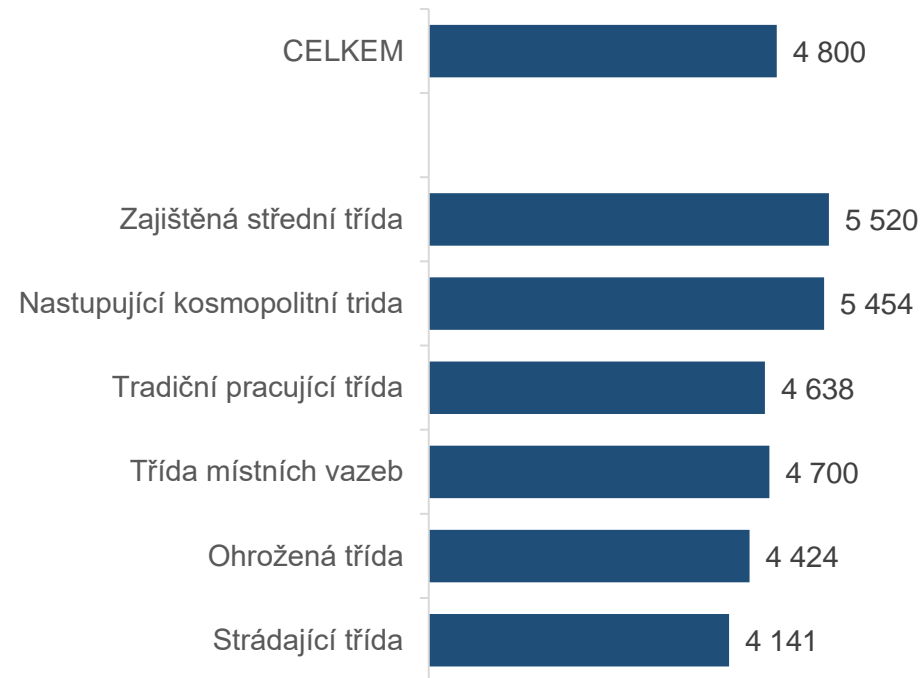

Source: Oxfam

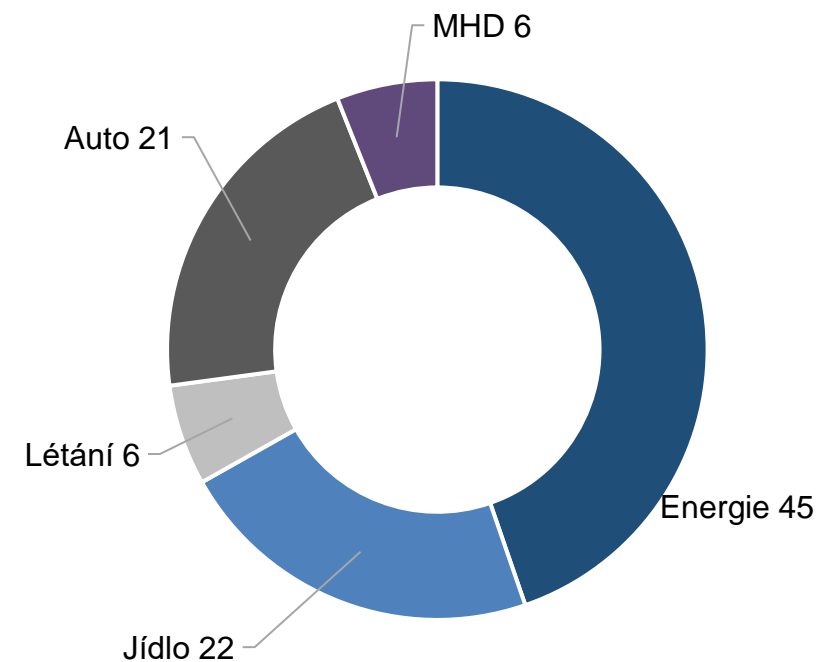
Source: Oxfam, World's richest 10% produce half of carbon emissions while poorest 3.5 billion account for just a tenth.

Uhlíková stopa jednotlivce v Česku

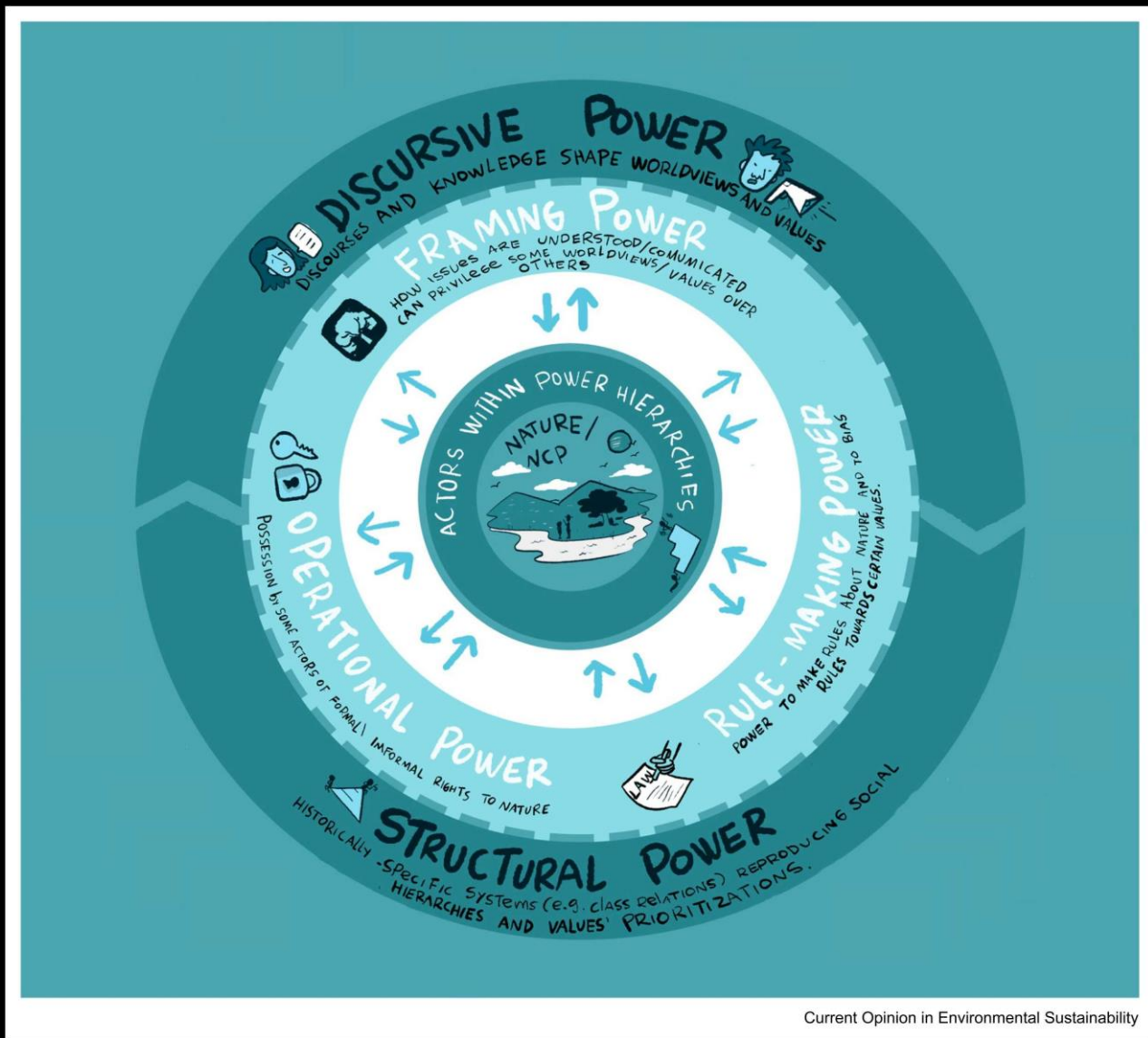
Celkové zatížení podle tříd

Vliv oblastí na celkové zatížení

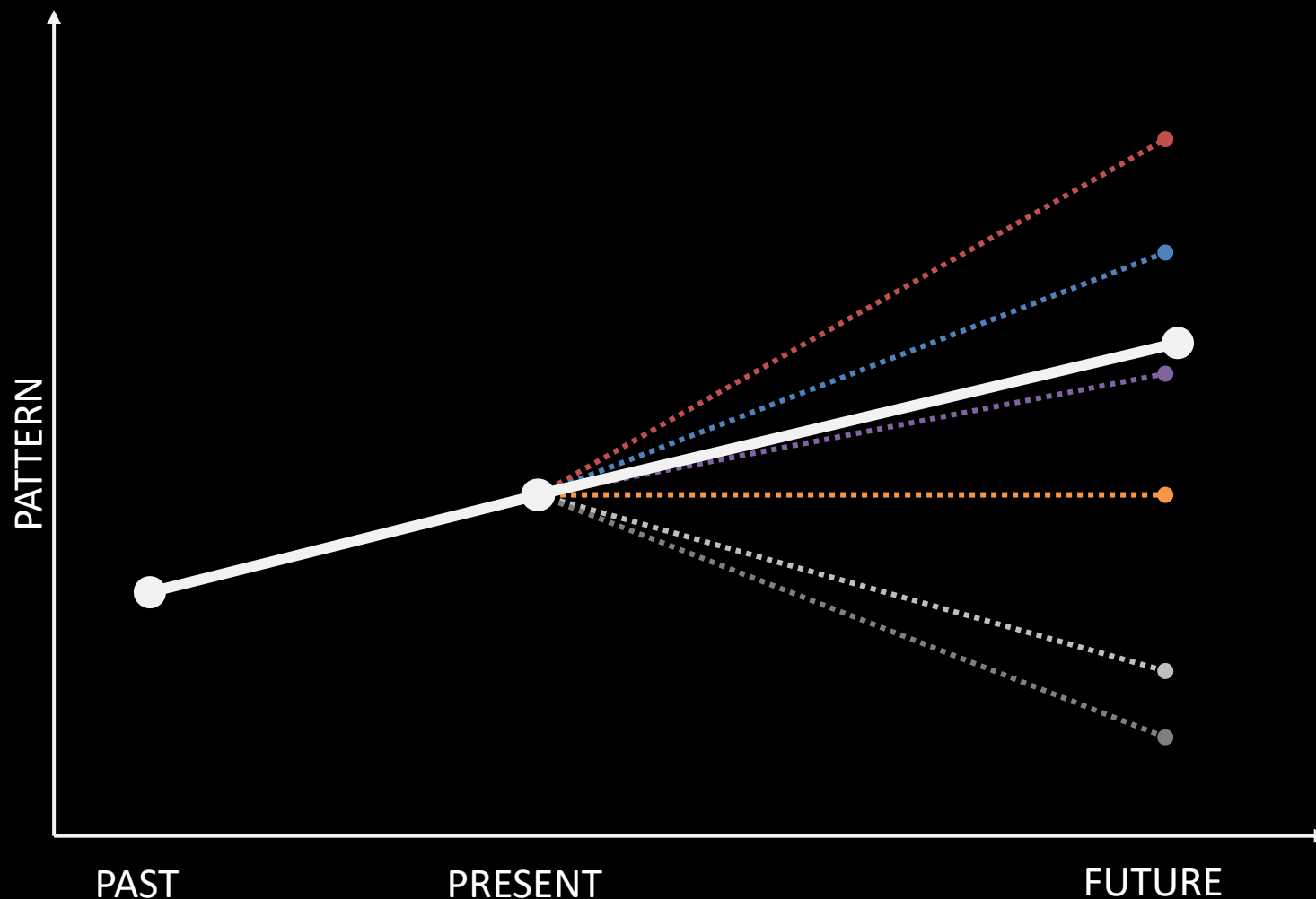

Moc jako hnací síla krize udržitelnosti

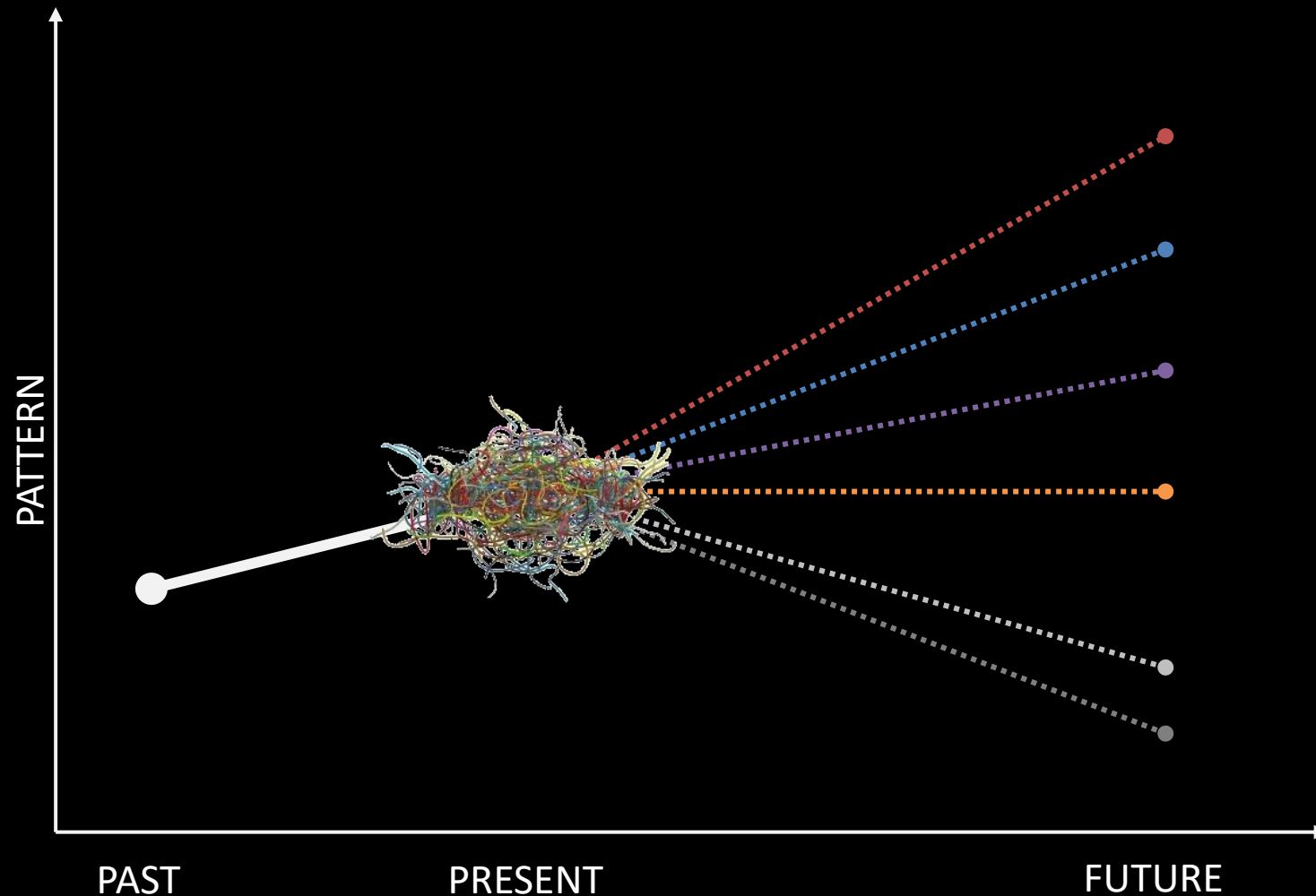

Jaké scénáře (ne)udržitelného vývoje existují?

Studia budoucností nám dávají **techniky, umožňující systematičtěji přemýšlet o budoucnosti...**

...aby nám pomohly řešit komplexnost současnosti

Globální portfolia scénářů budoucího vývoje

SSP5: Budoucnost poháněná fosilními palivy

SSP3: Rozpad

SSP2: Business as Usual

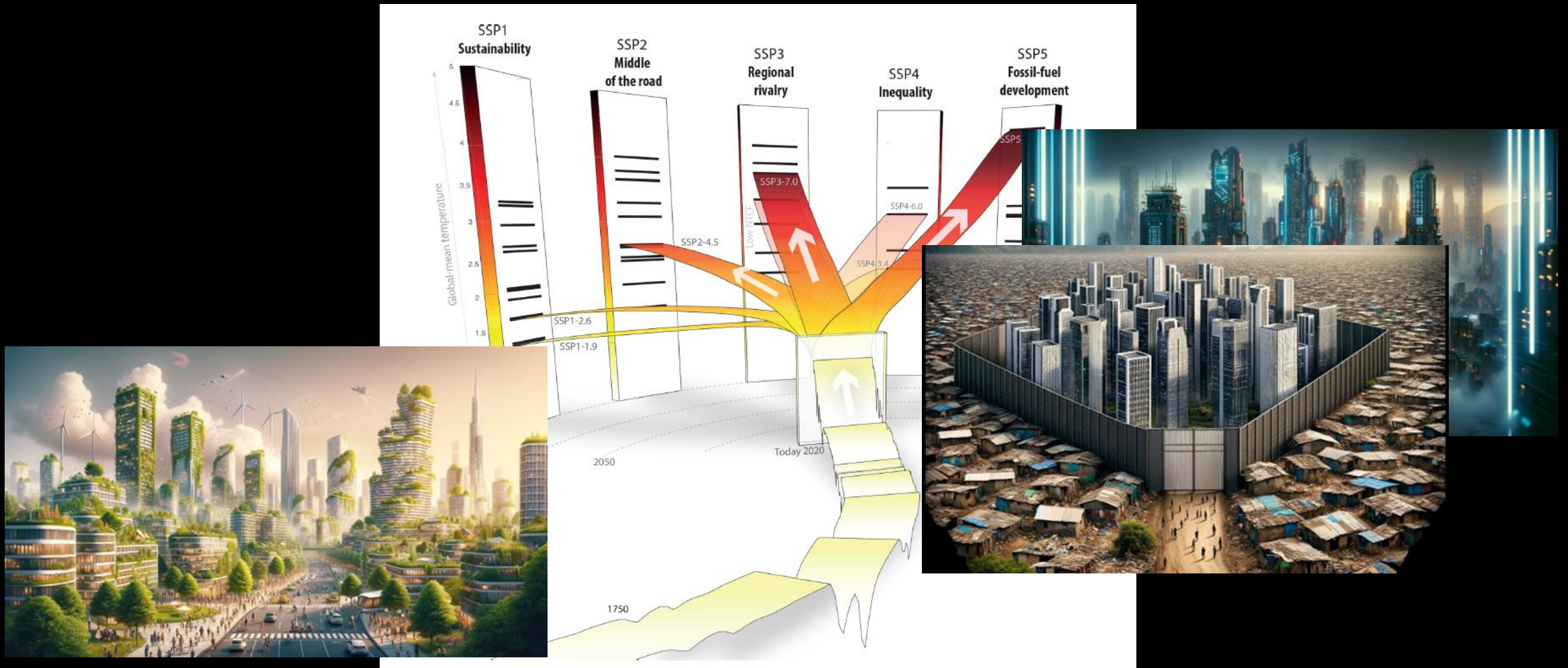

SSP1: Udržitelnost

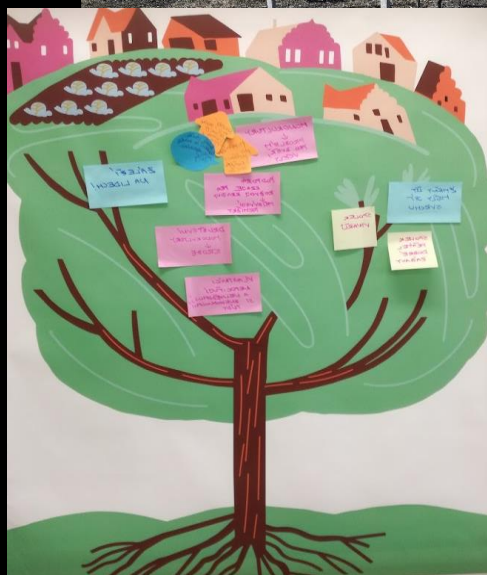
SSP4: Svět jako pevnost

Příklad využití scénářů: modelování dopadů

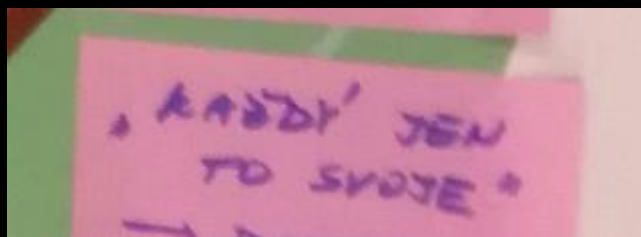

Jak krizi udržitelnosti řešit?

Individuální / systémové změny?

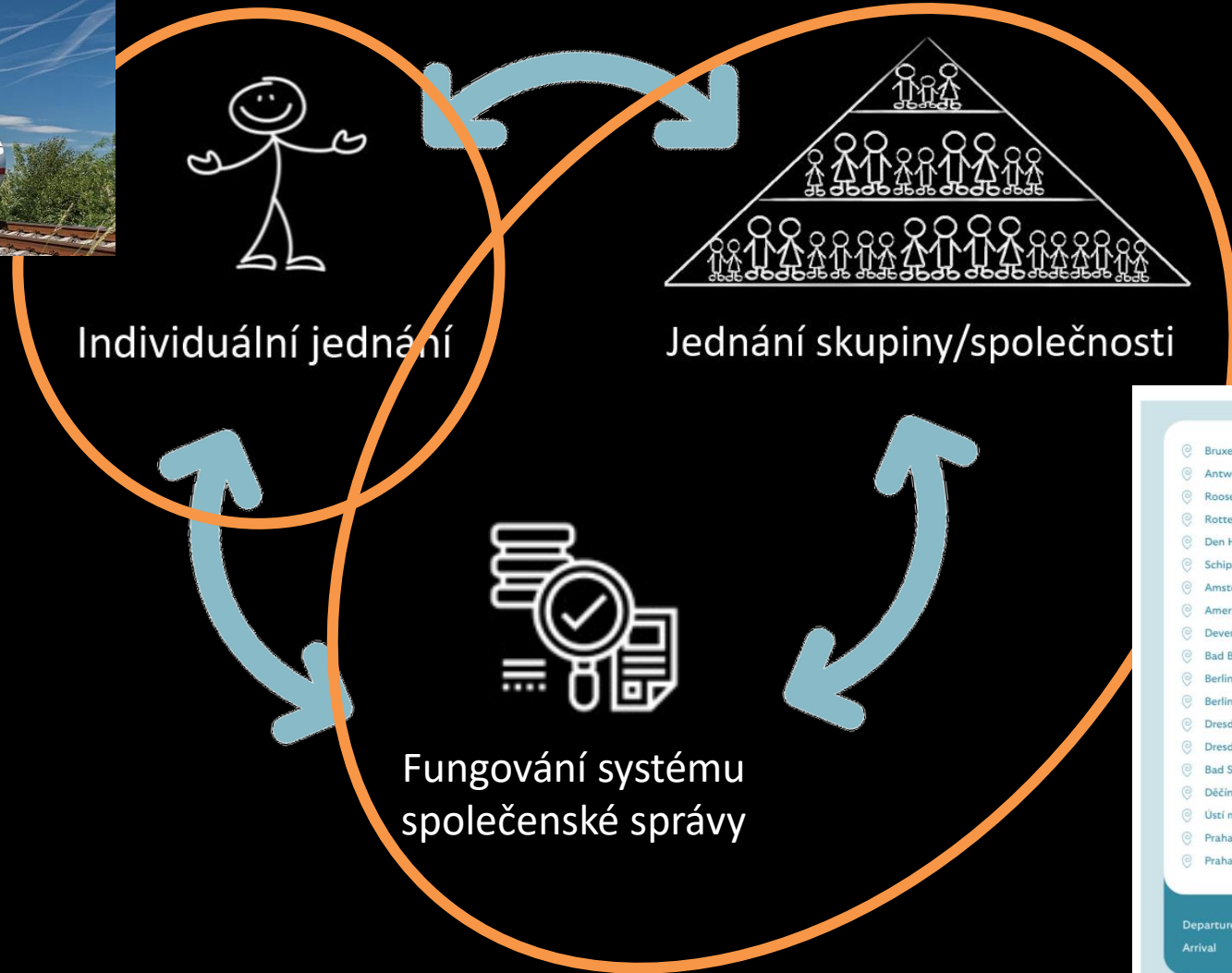
Problém k řešení (např. dotace)

ZMĚNY BY
MĚLY JÍT
SVRCHU

Tlak na systém?

Individuální, ale hlavně systémové změny

Bruxelles Midi / Brussel Zuid	19:22	Praha hl.n. (main station)	18:04
Antwerpen Centraal	20:01	Praha Holešovice	18:14
Roosendaal	20:44	Ústí nad Labem hl.n.	19:21
Rotterdam Centraal	21:22	Děčín hl.n.	19:39
Den Haag HS	21:42	Bad Schandau	19:59
Schiphol Airport	22:11	Dresden Hauptbahnhof	20:50
Amsterdam Centraal	22:34	Dresden Neustadt	20:57
Amersfoort Centraal	23:12	Berlin Ostbahnhof	22:45
Deventer	23:52	Berlin Hauptbahnhof	22:56
Bad Bentheim	01:10	Bad Bentheim	04:00
Berlin Hauptbahnhof	06:18	Deventer	05:09
Berlin Ostbahnhof	06:27	Amersfoort Centraal	05:46
Dresden Neustadt	08:20	Amsterdam Centraal	06:26
Dresden Hauptbahnhof	08:29	Rotterdam Centraal	07:27
Bad Schandau	08:56	Roosendaal	08:12
Děčín hl.n.	09:18	Antwerpen Centraal	08:43
Ústí nad Labem hl.n.	09:37	Bruxelles Midi / Brussel Zuid	09:27
Praha Holešovice	10:45		
Praha hl.n. (main station)	10:56		

Departure	Sunday, Tuesday & Thursday
Arrival	Monday, Wednesday & Friday

Departure	Monday, Wednesday & Friday
Arrival	Tuesday, Thursday & Saturday

POTENCIÁL VYBRANÝCH ZPŮSOBŮ SNÍŽENÍ EMISÍ V ČR

Zobrazujeme **rámčové srovnání potenciálu** různých způsobů pro snížení každoročních emisí. Předpoklady těchto odhadů vysvětlujeme v doprovodném textu.

Vybíráme oblasti úspor emisí, které se vyskytují ve veřejné diskusi a je vhodné porovnávat jejich potenciál pro rok 2030. Volíme způsoby dostupné hned a neřešíme tak například technologie, které dosud nedosáhly na možnost škálování. *Polovinu* jako cíl snížení spotřeby nebo *10 milionů* jako cíl sázení volíme symbolicky, náročnosti jejich dosažení jsou vzájemně nesrovnatelné.

CO MOHOU OVLIVNIT LIDÉ SVOJÍ SPOTŘEBOU

aneb Jaké úspory by bylo možné dosáhnout, kdyby všichni lidé v ČR omezili spotřebu následujícími způsoby

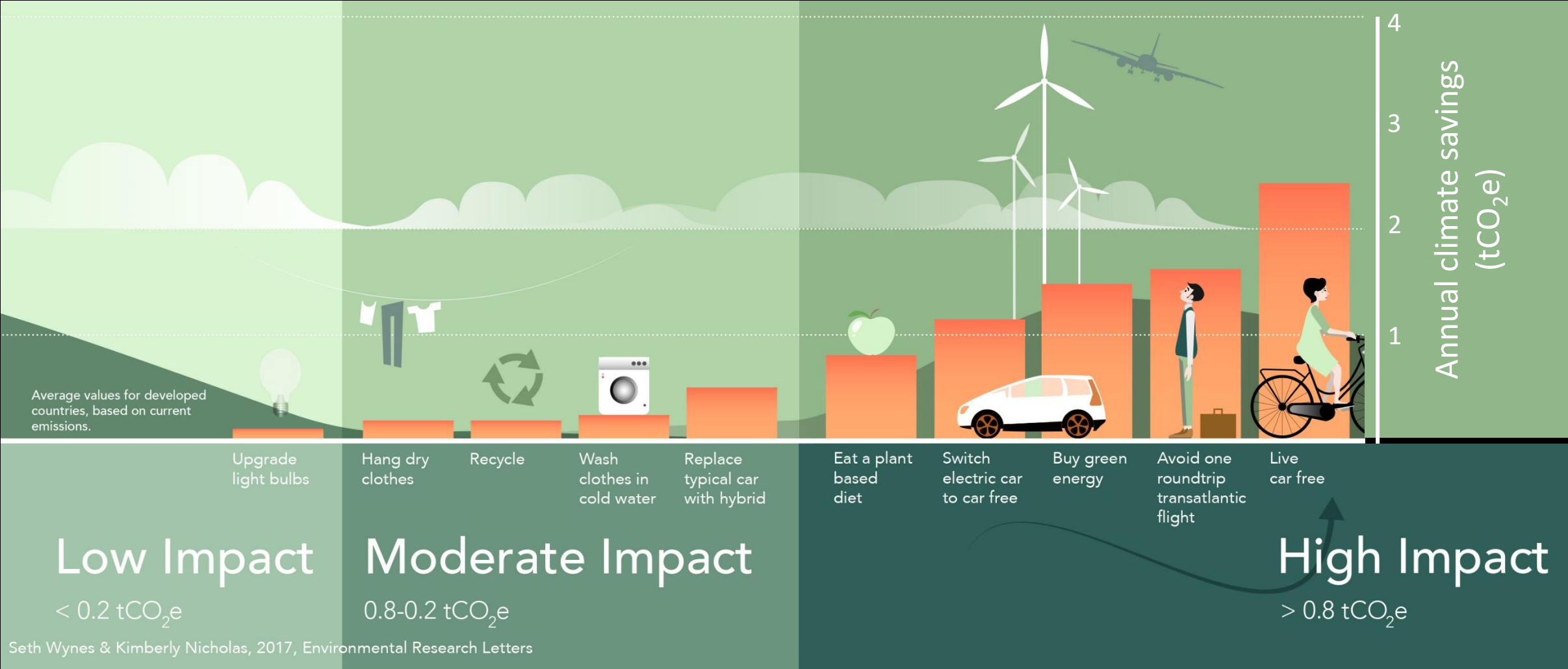

OPATŘENÍ, KTERÁ NESOUVISÍ SE SPOTŘEBOU

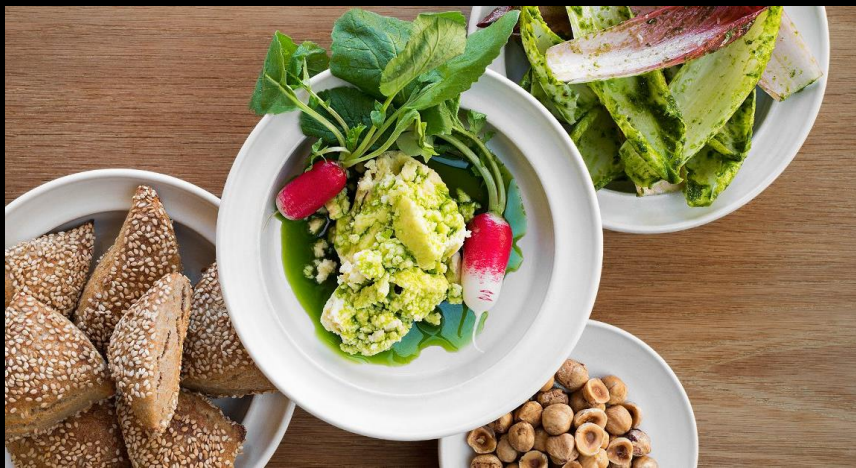
aneb Opatření, ke kterým potřebujeme systémovější přístup

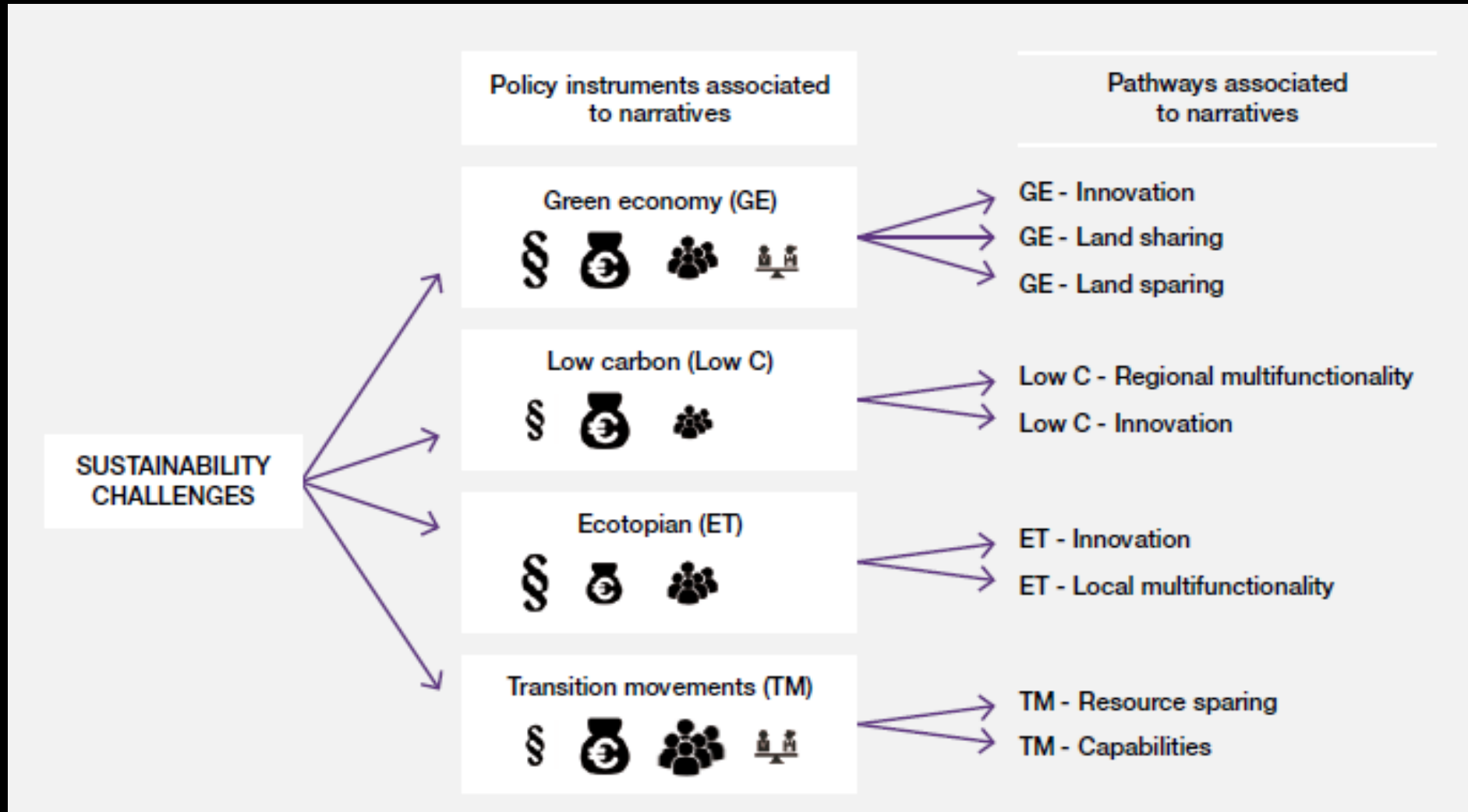
Individuální změna

Role jednotlivce v systémové změně?

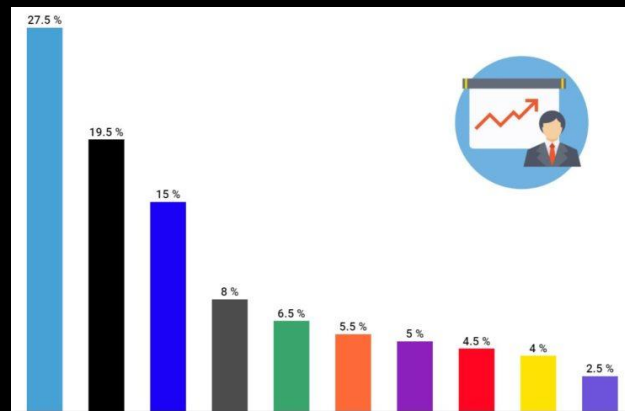
Cesty k udržitelnosti pro Evropu a střední Asii

Změna širšího systému

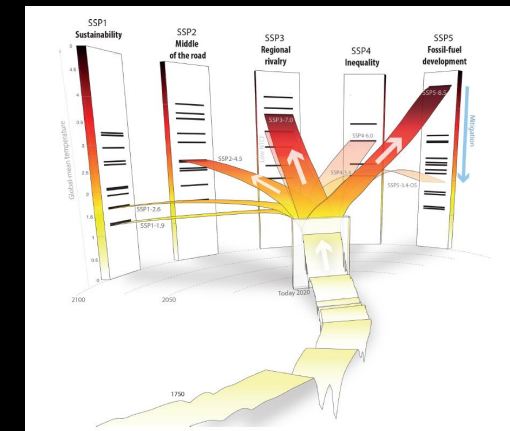
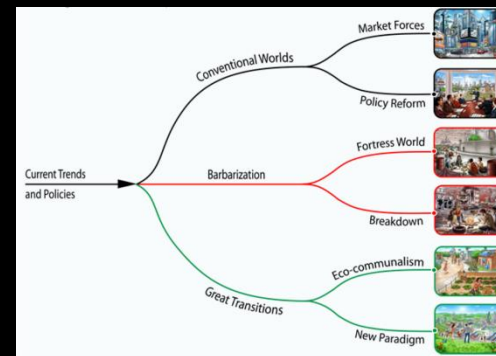
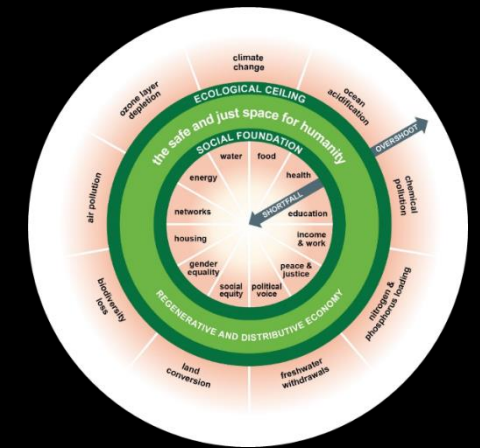
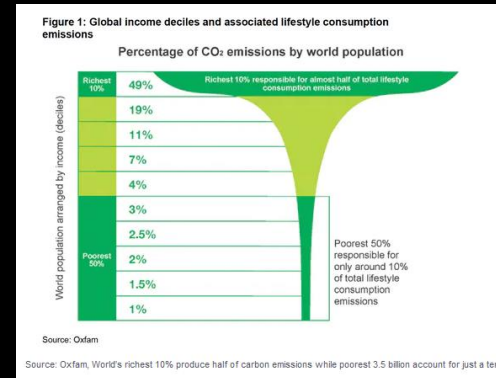
- Nejedná se o neutrální prostor!

- Držení moci, prospěchu
- Fungování institucí a veřejné správy
- Sektorálnost

Shrnutí

- Společenská rovina globální a klimatické změny je klíčová
- Scénáře pomáhají zhodnotit možné dopady různých typů budoucího vývoje
- Globální a klimatické změny je nutné řešit systémovou perspektivou, nikoli sektorálně
- Existuje řada cest k udržitelnosti pomocí individuální a systémové změny

Díky!

harmackova.z@czechglobe.cz

@ZuzanaHar

<https://sustainableCZ.org/>